

Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä esityispalveluista

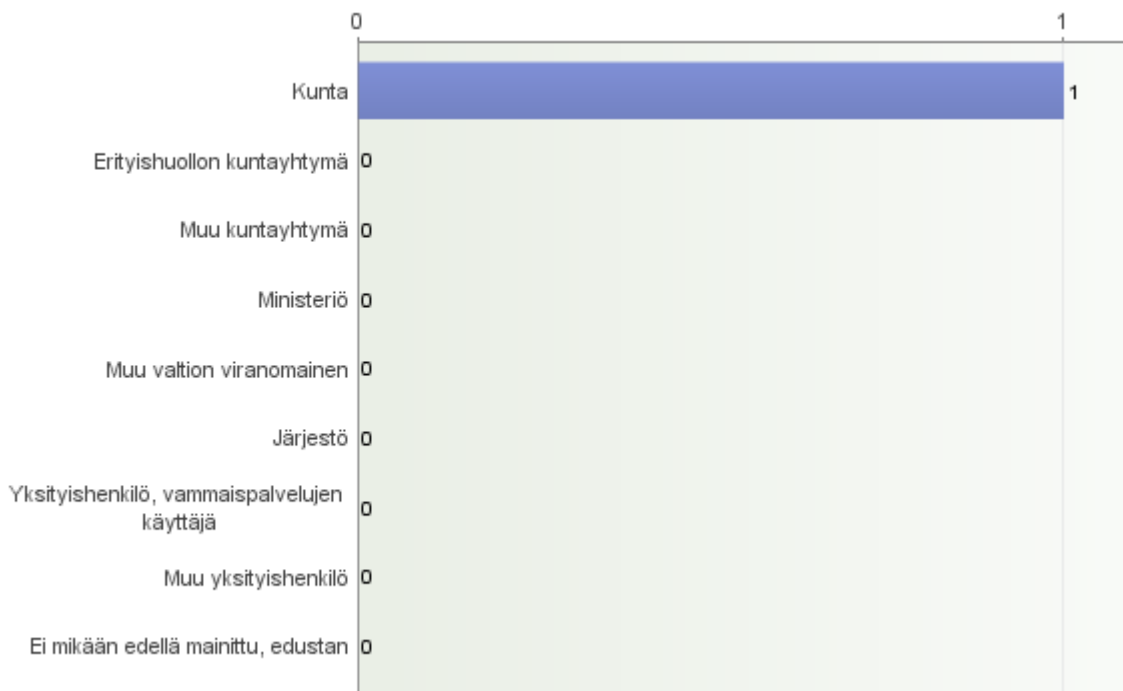
1. 1. Vastaajan taustatiedot

Vastaajien määrä: 1

Etunimi	Sukunimi	Sähköposti	Organisaatio, jota vastaus edustaa	Mahdollinen tarkennus
Päivi	Vilkki	paivi.vilkki@espoo.fi	Espoon kaupunki	Sosiaali- ja terveystoimi

2. 2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 3. 1 §:ssä säädetään lain läpileikkaavista periaatteista. Kattaako säännös vammaispalveluille asetetut tavoitteet?

Vastaajien määrä: 1

4. 4. Muita huomioita 1 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Itsemääräämisoikeuslain sisällöstä ei vielä ole tietoa, joten tässä vaiheessa ei ole selvää, miten itsemääräämisoikeuden toteutumisesta tulevassa laissa säädetään. Lisäksi olisi tärkeää, että nykyisen vammaispalvelulain 6 ja 7 §:n asettamat veloitteet elinolojen kehittämistä tulisivat osaksi kuntaa velvoittavaa lainsäädäntöä erityispalvelujen järjestämisvelvollisuuden siirtyessä maakunnan järjestämisvastuulle. Erityisen vaativia erityispalveluja kuten kehitysvammapsykiatrisia palveluja tarvitsevien ihmisten osalta tulee varmistaa terveydenhuollon säännösten riittävyys palvelujen turvaamiseksi.

5. 5. Onko 2 §:n perusteella selvää, missä tilanteissa sovelletaan erityislakia?

Vastaajien määrä: 1

6. 6. 2 §:n 3 momentissa säädetään soveltamisalan rajauksesta.

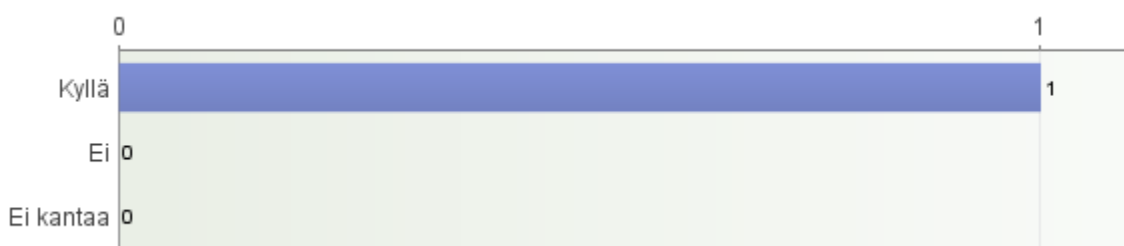
Onko rajaus selkeä?

Vastaajien määrä: 1

7. Onko rajaus tarpeellinen?

Vastaajien määrä: 1

8. 7. Muita huomioita 2 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

9. 8. Arvioikaa momenttien tarpeellisuutta lain soveltamisen kannalta.

Palvelutarpeen arviointi sekä palvelujen suunnittelu, toteuttaminen ja toteutumisen seuranta on tehtävä yhteistyössä vammaisen henkilön ja sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000, jäljempänä asiakaslaki) 9 ja 10 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa vammaisen henkilön ja hänen laillisen edustajansa taikka omaisen tai muun läheisen kanssa.

Vastaajien määrä: 1

10. Asiakkaan oikeudesta saada selvitys toimenpidevaihtoehdoista säädetään asiakaslain 5 §:ssä sekä asiakkaan itsemääräämisoikeudesta ja osallistumisesta asiakaslain 8, 9 ja 10 §:ssä. Asiakkaan osallistumisesta palvelutarpeen arviointiin sekä asiakassuunnitelman laatimiseen säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36, 39 ja 41 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

11. Vammaisen henkilön osallistumista on tuettava hänen toimintakykynsä, ikänsä ja elämäntilanteensa edellyttämällä tavalla. Vammaisen henkilön on voitava käyttää hänelle soveltuvaa viestintä- ja kommunikointikeinoa ja häntä on tarvittaessa tuettava tiedon saannissa, oman mielipiteen muodostamisessa ja ilmaisemisessa sekä oman tahdon toteuttamisessa.

Vastaajien määrä: 1

12. Lapsen ja nuoren mielipiteen selvittämisestä säädetään sosiaalihuoltolain 32 §:ssä. Lapselle ja nuorelle on järjestettävä riittävä apu ja tuki tiedonsaantiin, kommunikaatioon ja vuorovaikutukseen.

Vastaajien määrä: 1

13. 9. Muita huomioita 4 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

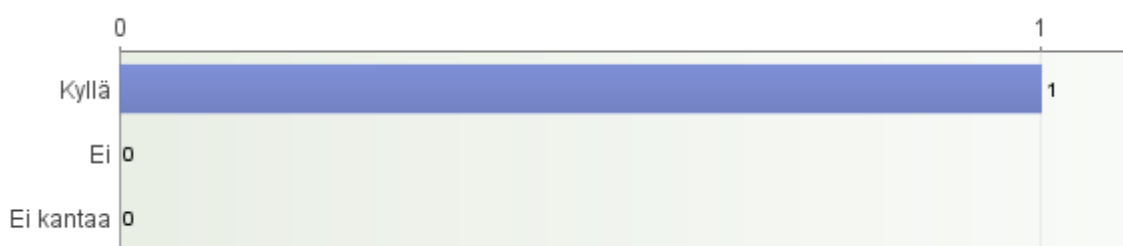
- On erittäin tärkeää, että on erityispalvelujen prosessi on yhteneväinen sosiaalihuoltolain kanssa.

14. Asiakkaan oikeudesta saada selvitys toimenpidevaihtoehdoista säädetään asiakaslain 5 §:ssä sekä asiakkaan itsemääräämisoikeudesta ja osallistumisesta asiakaslain 8, 9 ja 10 §:ssä. Asiakkaan osallistumisesta palvelutarpeen arviointiin sekä asiakassuunnitelman laatimiseen säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36, 39 ja 41 §:ssä.

Ei vastauksia.

15. Vammaisen henkilön palvelutarpeen arvioinnista säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36 ja 37 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

16. Asiakassuunnitelman tekemisestä ja omatyöntekijästä säädetään sosiaalihuoltolain 39 ja 42 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

17. Palvelutarpeen arvioinnin ja asiakassuunnitelman yhteydessä tehtävässä monialaisessa yhteistyössä ja palvelujen yhteensovittamisessa noudatetaan, mitä sosiaalihuoltolain 41 §:ssä säädetään.

Vastaajien määrä: 1

18. 11. Muita huomioita 5 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- On hyvä, että on yhteneväinen prosessi sosiaalihuoltolain kanssa.

19. 12. Arvioikaa seuraavia päätöksentekoon ja palvelujen toteuttamiseen liittyviä väittämiä.

Vastaajien määrä: 1

	Kyllä	Ei	Ei kantaa	Yhteensä	Keskiarvo
Päätöksentekoon liittyvä sääntely on riittävä.	1	0	0	1	1
Päätösten toimeenpanon sääntely on riittävä.	1	0	0	1	1
Palvelujen laadun määrittämisen ja arvioinnin sääntely on riittävä.	1	0	0	1	1
Lasten ja nuorten huomioon ottamisen sääntely on riittävä.	1	0	0	1	1
Yhteensä	4	0	0	4	1

20. 13. Muita huomioita 6 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- SHL 46 §:n toimeenpano edellyttää ministeriöltä tarkempia ohjeistuksia. 3 momentin viittaus SHL 46 §:ään lisää hallinnollista työtä ja vaikeuttaa päätösten ja suunnitelmien välisen suhteen erottamista. Palvelukokonaisuuspäätös on jäänne nykyisestä palvelut kokoavasta erityishuolto-ohjelmasta eikä siksi kannatettava uudessa lainsäädännössä. Sosiaalihuoltolain mukainen asiakassuunnitelma on riittävä palvelukokonaisuuden kokoava asiakirja.

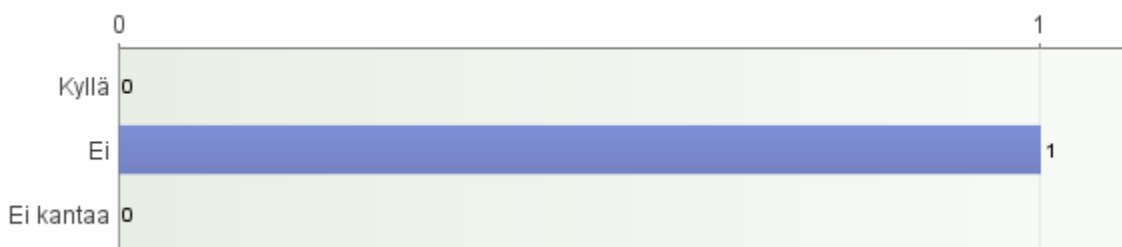
21. 14. Täydentääkö säännös asianmukaisesti ehdotetussa laissa säädettyjä muita erityispalveluja?

Vastaajien määrä: 1

22. 15. Onko selvää, milloin sovelletaan ehdotetun lain mukaista valmennusta ja tukea koskevaa säännöstä ja milloin sosiaalihuoltolain (1301/2014) tai muun lain säännöksiä? (Esim. sosiaalihuoltolain 17 §:n mukaista sosiaalista kuntoutusta koskevaa säännöstä)?

Vastaajien määrä: 1

23. 16. Muita huomioita 8 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Vammaisen henkilön perheen ja läheisten henkilöiden valmennuksen ja tuen osalta (4 mom.) toivotaan lisäystä: "ellei palvelua ole saatavilla muun lain nojalla". Pykälässä ei ole riittävän tarkkarajaisesti määritelty myönnettävää palvelua, jotta siitä voitaisiin säätää subjektiivisena oikeutena. Lähtökohtaisesti, koska pykälän taustalla on aiempia määrärahasidonnaisia palveluita kuten kuntoutusohjaus ja sopeutumisvalmennus, tulisi palvelun olla määrärahasidonnainen. Kommunikaatio-opetus ja -ohjaus tulisi pääosin, ainakin puhevammaisten henkilöiden osalta siirtää vammaispalvelulaista terveydenhuoltolakiin. Tämä sujuvoittaisi asiakkaan palveluprosessia, kun sama taho, joka arvioi asiakkaan tarpeen kommunikaatio-opetukseen tai -ohjaukseen, voisi myös järjestää palvelun. Päätöksen hakeminen vammaispalveluista lisää hallinnollista työtä ilman, että sillä saavutetaan asiakashyötyä.

24. 17. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

25. 18. Huomioita 9 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Tämän 9. pykälän tarkoituksena on auttaa vammaista henkilöä toteuttamaan omia valintojaan. Edellisen 8. pykälän tarkoitus on antaa tukea päätöksenteossa ja tukea vammaisen henkilön itsemääräämisoikeutta. Näin ollen 9. pykälän 2. momentti on ristiriidassa 8 §:n kanssa ja vaikeuttaa niiden tulkintaa. Voimavarasäännöksen säilyttäminen on erittäin perusteltua. Perusteluosion sivulla 68 olevan tekstin asiasta voi tulkita siten, että henkilökohtainen apu voi sisältää kotihoitoa, kotisairaanhoidon ja terveyshuollon palveluja. Näistä palveluista säädellään kuitenkin toisaalla eikä niiden sisältöä voi mielestämme sisällyttää vammaispalveluja koskevaan lainsäädäntöön; varsinkaan palveluun, jonka toteuttajalta ei vaadita hoidollista ammattipätevyyttä. Lisäksi 9. §:n 2. momentin viimeinen lause terveydenhuollon toimenpiteistä sisältää palvelun laajentamisen, mikä vaikeuttaa lain soveltamista ja aiheuttaa tulkintaristiriitoja. Terveyspalveluista, niiden laajuudesta ja järjestämisvelvollisesta tahosta (perusterveydenhuolto/erikoissairaanhoido) tulee säädellä terveydenhuoltolaissa, ei tässä laissa.

26. 19. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

27. 20. Huomioita 10 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Nykyisen lain muotoilu omaisen toimimisen mahdollisuudesta henkilökohtaisena avustajana vain, jos siihen on erityisen painavia syitä, tulisi säilyttää. Nyt esitetty muotoilu ei ole yhtä rajaava. Omaisten tarjoama apu, huolenpito ja hoito tulee järjestää aina lähtökohtaisesti omaishoidon tuen kautta. Mielestämme henkilökohtaista apua ei tulisi soveltaa tilanteissa, joissa apua halutaan nimenomaan omaiselta. 2. momentin lause henkilökohtaisen avun yhdistelemisestä muihin palveluihin esitetään poistettavaksi, koska asiasta säädetään asumisen tuen pykälässä ja kyse on tällöin mielestämme palveluasumispäätöksestä. Sijaisjärjestelyjen kirjaaminen on tarkoituksenmukaisempaa tehdä palvelupäätökseen nyt ehdotetun asiakassuunnitelman sijasta.

28. 21. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

29. 22. Huomioita 11 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Kulujen perustelut ja korvaamistapa olisi tarkoituksenmukaisempaa kirjata palvelupäätökseen kuin asiakassuunnitelmaan. On myönteinen uudistus, että työnantajamallin tulisi rajoittua tilanteisiin, joissa vammainen henkilö on halukas ja kyvykäs toimimaan työnantajana. Työnantajamalli tulee rajata käyttäjäryhmälle, joka aidosti kykenee hyötymään siitä. Uuteen vammaispalveluita koskevaan lakiin tulisi ottaa nykyistä lakia yksityiskohtaisempi säännös siitä, mitä "lakisääteisiä" kustannuksia kuuluu kunnan korvattavaksi osana henkilökohtaisen avun järjestämistä. Kunnan korvattaviksi kuuluvien kustannusten määrittely on lainsäätäjän, ei työmarkkinaosapuolten tehtävä. Ministeriön tulisi nykyistä paremmin ohjeistaa työnantajamallin käyttöä valtakunnallisesti ja ottaa enemmän vastuuta työnantajina toimivien vammaisten henkilöiden ohjeistamisessa tässä tehtävässään. Työnantajamalli on osoittautunut kunnille erittäin haastavaksi järjestämistavaksi siihen liittyvän mittavan ohjaus ja neuvontavelvollisuuden sekä hallinnollisen työn johdosta. Siksi esitämme, että työnantajamalli olisi syytä rajata ainoastaan henkilökohtaisen budjetin käyttäjille, jolloin kunta vastaisi nykyistä selkeämmin välttämättömästä avusta aiheutuvista kustannuksista ja vammaisen henkilö itse kaikista työnantajavelvoitteista.

30. 23. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

31. 24. Huomioita 12 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Pykälän mukaan vammaisen henkilö saa asumisen tuen ja palvelut SHL 21 §:n 4 mom. mukaisena palveluasumisena. Tämä sosiaalihoitolain mukainen palvelu ei kuitenkaan ole ympärivuorokautista (vain tehostettu palveluasuminen on ympärivuorokautista). Viittaus sosiaalihoitolakiin on näin ollen epäselvä. Pykälässä pitäisi pystyä ottamaan huomioon myös terveydenhuollon palvelujen tuki asumiseen (esim. terveydenhuollon jalkautuvat palvelut). Nykyinen vammaispalvelulaki on mahdollistanut palveluasumispäätöksen kautta palvelun järjestämisen yksittäiseen asuntoon eri palveluista koostuvana asiakkaalle maksuttomana kokonaisuutena (esim. henkilökohtainen apu, kotihoito, omaishoito). Esitämme täsmennettäväksi, laaditaanko vastaavanlainen kokoava päätös asumisen tuesta myös jatkossa.

32. Vammaisten lasten asumisesta kodin ulkopuolella olisi säädettävä ehdotetun lain mukaisena palveluna.

Vastaajien määrä: 1

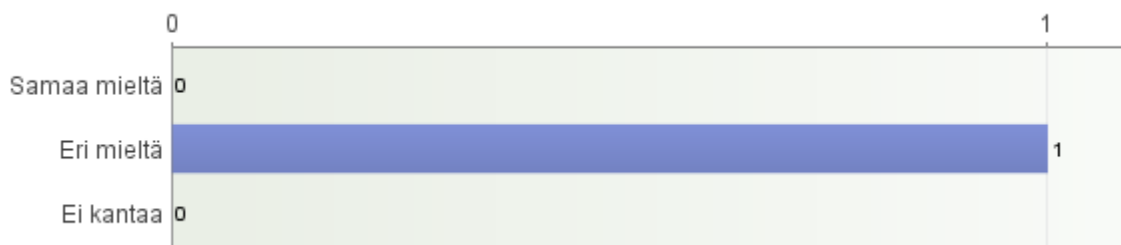
33. Vammaisten lasten asumisesta kodin ulkopuolella olisi säädettävä lastensuojelulain mukaisena avohuollon sijoituksena ilman huostaanottoa.

Vastaajien määrä: 1

34. Vammaisten lasten asumisesta kodin ulkopuolella olisi säädettävä sekä ehdotetussa laissa että lastensuojelulaissa siten, että ehdotettu laki on ensisijainen.

Vastaajien määrä: 1

35. Vammaisten lasten sijoittaminen kodin ulkopuolelle olisi tehtävä ilman huostaanottoa avohuollon sijoituksena myös pidemmäksi aikaa.

Vastaajien määrä: 1

36. Vammaisten lasten sijoittaminen kodin ulkopuolelle olisi aina tehtävä lastensuojelulain periaatteiden ja säännösten mukaisesti.

Vastaajien määrä: 1

37. 26. Mitä muuta haluaisitte tuoda esiin liittyen tilanteisiin, joissa lapsi asuu erossa vanhemmistaan tai huoltajistaan?

Vastaajien määrä: 1

- Vammaisuuden perusteella järjestettävien erityispalvelujen tehtävänä tulee olla turvata ja mahdollistaa vammaisen lapsen asuminen kotonaan perheensä kanssa. Tältä pohjalta esitämme pykälää muutettavaksi seuraavasti:
"Vammaisen lapsen asuminen toteutetaan ensisijaisesti lapsen huoltajien kanssa siten kuin 12 §:ssä säädetään. Maakunnan on varmistettava lapselle ja hänen perheelleen riittävät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut, jotta lapsen hoito ja huolenpito kotona voidaan turvata.
Vammaisen lapsen asuminen muualla kuin omien huoltajien kanssa järjestetään lastensuojelulain nojalla. Jos lapsi asuu muualla kuin oman perheen kanssa, vanhemmat ja huoltajat vastaavat lapsen elatuksesta aiheutuvista kustannuksista siten kuin laissa lapsen elatuksesta (704/1975) sekä laissa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (912/1992) säädetään."
Vammaispalvelulaki koskee sekä aikuisia että lapsia. Tästä johtuen laki antaa heikon pohjan vastata vammaisen lapsen oikeuksiin riittävällä tavalla. Vammaisten lasten osalta tulee noudattaa lastensuojelulakia ja lasten oikeuksien periaatteita samalla tavalla kuten muidenkin lasten osalta.
Tässä ehdotuksessa esitetty sääntely ei riitä turvaamaan lasten oikeuksia YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen edellyttämällä tavalla. Lastensuojelulaki on YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen ilmentymä ja tässä sopimuksessa veloitetaan kaikkien lasten olevan samanarvoisessa asemassa. Lastensuojelulain tulee siksi olla ensisijainen tilanteissa, joissa arvioidaan lapsen hyvinvoinnin ja kehityksen turvaamista kodin ulkopuolella. Vammaisen lapsen ei tule olla eriarvoisessa asemassa muihin lapsiin nähden eikä lastensuojelulaki tunne tällaista erottelua. Tässä tulee huomioida myös perustuslain säännös yhdenvertaisuudesta.
Jos (kehitysvammaiset) lapset sijoitetaan kodin ulkopuolelle sekä vammaispalvelulain ja lastensuojelulain perusteella jää näiden kahden lain suhde epäselväksi ja hankalaksi soveltaa. Tämä koskisi tilanteita, jossa huoltajat suostuvat tai pyytävät lapsen sijoittamista kodin ulkopuolelle.
Tällä hetkellä lastensuojelulain nojalla voidaan järjestää ainoastaan huostaanotto ja avohuollon sijoitus. Lastensuojelulain 37 §:n mukainen avohuollon sijoitus voidaan toteuttaa, kun sijoitus on tarpeen lapsen tuen tarpeen arvioimiseksi; lapsen kuntouttamiseksi; tai lapsen huolenpidon järjestämiseksi väliaikaisesti huoltajan tai muun lapsen hoidosta ja kasvatuksesta tällöin vastaavan henkilön sairauden tai muun vastaavan syyn vuoksi. Avohuollon sijoitus ei voi olla toistuva tai pysyvä, vaan se on tarkoitettu tällaisenaan lyhytaikaiseksi. Tämän muuttaminen ei ole tarkoituksenmukaista.
Vammaisen lapsen sijoitus kodin ulkopuolelle voidaan toteuttaa huostaanottona, mikäli lastensuojelulain 40 §:n mukaiset huostaanoton edellytykset täyttyvät eli, jos kodin olosuhteet tai lapsen oma käyttäytyminen uhkaavat vaarantaa vakavasti lapsen terveyttä tai kehitystä. Lastensuojelulain "kodinolosuhteilla" tarkoitetaan lähinnä vanhemmista lähtevää kykyä huolehtia lapsesta (puutteet vanhemmuudessa, päihteet, mielisairaudet).
Vammaisen lapsen kohdalla tilanteena voi olla esim. että vanhemmat sitoutuvat irti lapsen huollosta ja pyytävät lapsen sijoitusta kodin ulkopuolelle pysyvästi tai eivät halua vastata lapsen hoidosta sen kuormittavuuden takia. Tällöin huostaanoton edellytykset täyttyvät.
Lapsen oikeuksien näkökulmasta on tarkoituksenmukaisempaa kehittää lastensuojelulakia kuin rakentaa vammaisille lapsille erillistä lainsäädäntöä kodin ulkopuoliselle sijoitukselle. Kodin ulkopuolisen sijoituksen laajentaminen muuhun kuin lastensuojelulakiin heikentäisi vammaisten lasten oikeusturvaa, sillä lastensuojelulaissa säädellään kattavasti esimerkiksi lapsen toimeentulon turvaamisesta, kuulemisesta sekä lapseen kohdistettavien rajoitustoimenpiteiden käyttämisestä. Lisäksi laissa huomioidaan terveydenhuollon velvollisuudet. Lain tulkintaan on myös olemassa kattava lastensuojelun käsikirja, joka ohjaa oikeaa menettelyä, mikä turvaa myös vanhempien oikeusturvaa.
Vammaisen lapsen kodin ulkopuolisen asumisen säätäminen kokonaisuudessaan lastensuojelulaissa edellyttää lastensuojelulain uudistamista. Huostaanoton edellytykset eivät vastaa tällä hetkellä tilanteeseen, jossa lapsen edun mukaista ja kasvun ja hyvinvoinnin vuoksi olisi välttämätöntä sijoittaa lapsi kodin ulkopuolelle. Tätä varten olisi mahdollista laajentaa lastensuojelulakia uudella (40 a) pykälällä, joka ottaisi paremmin huomioon uuden YK:n vammaissopimuksen sekä lapsen oikeuksien sopimuksen tulkinnat. Lastensuojelulakiin on mahdollista kirjata erityisiä vammaisen lapsen oikeuksiin liittyviä näkökulmia, joita on nyt kirjattu VALAS-luonnokseen.

38. 27. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

39. 28. Huomioita 14 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Käytetyt käsitteet ovat samat kuin 19 §:ssä. Jää epäselväksi, mitkä välineet korvataan puoliksi ja mitkä kokonaan. Espoon kaupunki pitää valitettavana, että esitys ei kannusta kokonaisharkintaan, jossa asiakkaan kanssa keskusteltaisiin, onko järkevämpää tehdä muutostöitä asiakkaan asuntoon vai tulisiko hänelle etsiä korvaava esteetön asunto. Asiakkaalla on jatkossakin vahvasti suojattu oikeus asua sellaisessa ympäristössä, jossa hän tarvitsee enemmän palveluita ja tukitoimia verrattuna siihen, että hän muuttaisi esteettömämpään asuntoon. Tuki esteettömään asuntoon voisi sisältää myös kunnan antaman neuvonnan sopivan esteettömän asunnon löytämiseen. Lakiesityksessä tulisi ottaa kantaa siihen, millaisissa tilanteissa maakunnalla on velvollisuus ennallistaa asunto eli poistaa tehdyt muutostyöt. Samoin vähintään perusteluissa tulisi määritellä tarkemmin, mitä asunnon välittömällä lähiympäristöllä tarkoitetaan. Korvattavina asuntoon kuuluvina välineinä ja muina teknisinä ratkaisuinä ei tulisi jatkossa myöntää henkilönostimia, induktiosilmukoita tai merkinanto- ja hälytyslaitteita, vaan niiden myöntäminen tulisi siirtää terveydenhuoltoon osaksi muiden apuvälineiden myöntämistä. Tämä sujuvoittaisi asiakkaan prosessia ja vähentäisi turhaa päätöksentekoa. Sääntely itse tehtyjen muutostöiden korvaamisesta on tarpeellinen lisäys.

40. 29. Onko lyhytaikainen huolenpito tarpeellinen palvelu?

Vastaajien määrä: 1

41. 30. Onko selvää, milloin sovelletaan ehdotetun lain mukaista lyhytaikaista huolenpitoa koskevaa säännöstä ja milloin sosiaalihuoltolain (1301/2014) säännöksiä (esim. SHL:n 19 §:n mukaista kotipalvelua koskevaa säännöstä) tai omaishoidon tuesta annettua lakia?

Vastaajien määrä: 1

42. 31. Huomioita 15 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Lyhytaikaista hoitoa (tilapäishoito) järjestetään tällä hetkellä ensisijaisesti vammaisen henkilön huolenpidosta vastaavien omaisten hyvinvoinnin ja jaksamisen turvaamiseksi. Lyhytaikaisella hoidolla annetaan vanhemmille mahdollisuus lepoon ja toisaalta tuetaan vammaisen lapsen sisarusten mahdollisuus saada aikaa ja huolenpitoa vanhemmiltaan.

Lyhytaikaisen hoidon suhde sosiaalihuoltolain 19 § mukaiseen kotipalveluun tulisi avata. Kotiin tuotava lyhytaikainen hoito lähenee palvelumuotona kotipalvelua. Sosiaalihuoltolain mukaisen kotipalvelun tulee olla ensisijainen palvelu kaikille lapsiperheille.

Perusteluihin tulisi lisätä, että lyhytaikaista hoitoa järjestettäessä tulee huomioida lapsen etu sosiaalihuoltolain 5 §:n määrittelemällä tavalla.

Pidämme tarpeellisena täsmentää, miten palvelu eroaa SHL 27 b §:n omaistaan hoitavan henkilön vapaasta.

43. 32. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

44. 33. Huomioita 16 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Päiväaikaiseen toimintaan ehdotetaan sisällytettäväksi palvelun toteuttamiseksi tarvittavat matkat, joilla tarkoitetaan sekä kodin ja toimintapaikan välisiä matkoja että toimintaan liittyviä muita matkoja. Luonnoksesta ei käy ilmi, miksi juuri päiväaikaiseen toimintaan sisältyvät matkat olisivat maksuttomia, kun muista kuljetuspalveluista esim. harrastustoimintaan, työhön ja opintoihin voidaan periä omavastuu. Myöskään muuhun palveluun kulkeminen ei ole asiakkaalle maksutonta. Kuljetusten tulisi olla maksullisia. Maksuista tulisi kuitenkin olla mahdollista hakea vapautusta. Pykälät 17 ja 18 riittävät sääntelemään päiväaikaisen toiminnan matkoista.

Järjestettävä määrä tulisi mieluummin määritellä siten, että paino on tarpeenmukaisilla palveluilla: ”sisältö, määrä, kesto ja toteutustapa määräytyvät vammaisen henkilön asiakassuunnitelmaan kirjattujen yksilöllisten tarpeiden ja elämäntilanteen mukaan”. Tämä tukisi myös paremmin palvelurakenteen kehitystä, jossa päiväaikainen toiminta rakentuu yksilöllisesti sen sijaan että sitä toteutetaan ainoastaan toimintakeskuksissa

ryhmämuotoisesti.

45. 34. Turvaako säännös vammaisen henkilön liikkumisen?

Vastaajien määrä: 1

46. 35. Muita huomioita 17 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Pykälän suhde sosiaalihuoltolain vastaavaan pykälään on epäselvä ja kaipaa täsmentämistä.

47. 36. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

48. 37. Huomioita 18 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Mikäli henkilöllä on käytössään auto, johon on annettu julkista tukea, syntyy perusteeton oikeus pykälän viimeisessä momentissa mainittuihin etuihin. Parempi olisi määritellä: "kunta voi tarvittaessa myöntää". Laissa ei ole riittävän tarkasti määritelty, kuinka laajalla alueella oikeus liikkumisen tuen palveluihin on (etäisyys, toiminnallinen lähikunta).

49. 38. Huomioita 19 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Ks. 14 §:n huomiot.

Ylimääräisten vaate- ja erityisravintokustannusten korvaaminen voitaisiin poistaa vammaislainsäädännöstä, mikäli niitä koskevat kustannukset sisällytettäisiin osaksi Kelan vammaisetuksina. Erityispalveluja koskevan lain tulisi sisältää ennen kaikkea palveluja, kun taas tämän tyyppiset korvaukset sopivat paremmin Kelaa koskevaan lainsäädäntöön, joka sisältää taloudellista tukea laajemmin.

Autoa koskeva sääntely sopisi paremmin liikkumisen tuen toteuttamista koskevan pykälän yhteyteen.

Pykälän suhdetta toimeentulotukeen tulisi täsmentää. Esitämme myös harkittavaksi tulisiko korvattavilla kustannuksilla olla alaraja (esimerkiksi alle 100 euron kustannuksiin ei voisi saada taloudellista tukea).

50. 39. Huomioita 3 luvun säännöksiin.

Vastaajien määrä: 1

- Oikaisuvaatimusta koskevassa pykälässä ei tulisi viitata hallintolakiin, vaan uuteen sosiaalihuoltolakiin. Laissa olisi perusteltua viitata nimenomaan sosiaalihuoltolakiin siitä syystä, että sosiaalihuollon muutoksenhakujärjestelmä pysyisi mahdollisimman yhtenäisenä riippumatta muista lain muutoksista.
_ Hallinnollista muutoksenhakujärjestelmää on suhteellisen johdonmukaisesti kehitetty siihen suuntaan, että muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttää entistä useammassa tapauksissa valituslupaa. Kun KHO:sta on tulossa entistä selkeämmin luonteeltaan ennakkopäätöstuomioistuin, olisi tarpeen myös vammaispalveluita koskevan lainsäädännön osalta rajata muutoksenhaku KHO:een vain muutoksenhakuluvan saaneisiin asioihin.

51. 40. Huomioita 4 luvun säännöksiin.

Vastaajien määrä: 1

- Siirtymäsäännöksiin liittyy useita ongelmia. Kunnalla tulee olla oikeus päivittää päätökset silloin kun laki muuttuu, vaikka niiden päivittämisen ei luonnollisesti voida ajatella tapahtuvan välittömästi lain astuessa voimaan. Kun suuri osa palvelupäätöksistä on voimassa toistaiseksi, ei voitane säätää, että päätökset ovat voimassa palvelun voimassaolon ajan. Palvelutarpeen arvioinnin laatiminen uudelleen jokaiselle asiakkaalle on mittava urakka, minkä vuoksi kunnalla tulee olla mahdollisuus päivittää päätökset vastaamaan uutta lainsäädäntöä myös ilman palvelutarpeen arviointia sellaisissa selkeissä tilanteissa, joissa asiakkaan tuen tarpeen tiedetään pysyneen ennallaan.

Maksujen osalta asiakkaat joutuisivat keskenään eriarvoiseen asemaan riippuen siitä, minkä vanhan tai uuden lain mukaan heidän palvelunsa on järjestetty. Tätä ei voitane pitää perusteltuna.

52. 41. Mitä muuta haluaisitte tuoda esiin lakiesitykseen liittyen?

Ei vastauksia.